

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	7 408 216	6 105 350	7 015 710	6 426 460	6 326 460	6 326 460
Myyntituotot	1 769 890	1 712 640	1 830 640	2 084 030	2 084 030	2 084 030
Maksutuotot	2 642 443	2 161 830	2 228 830	2 126 350	2 126 350	2 126 350
Tuet ja avustukset	2 604 464	1 935 910	2 674 950	1 916 250	1 816 250	1 816 250
Muut toimintatuotot	391 419	294 970	281 290	299 830	299 830	299 830
Toimintakulut	-106 359 848	-108 906 127	-111 323 165	-118 558 170	-119 192 470	-120 779 070
Henkilöstökulut	-60 623 589	-59 567 587	-61 851 587	-63 397 300	-63 715 600	-64 967 200
Palvelujen ostot	-21 630 617	-23 032 540	-23 270 666	-25 422 670	-25 734 670	-26 084 670
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 700 501	-2 874 220	-2 773 620	-2 885 140	-2 878 140	-2 878 140
Avustukset	-4 106 241	-4 283 160	-4 283 160	-4 217 510	-4 217 510	-4 217 510
Muut toimintakulut	-17 298 899	-19 148 620	-19 144 132	-22 635 550	-22 646 550	-22 631 550
Toimintakate	-98 951 632	-102 800 777	-104 307 455	-112 131 710	-112 866 010	-114 452 610
	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
HTV 1						
Yhteensä	1344,3	1288	1354	1332	1319	1313

Kunnanhallituksen kesäkuussa 2023 hyväksymä sivistys- ja hyvinvointitoimialan talousarviokehys (toimintakate) vuodelle 2024 oli 111 567 870 euroa. Toimialan esitys toimintakatteeksi on 112 131 710 euroa. Esitetty toimintakate ylittää kunnanhallituksen antaman kehyksen 563 840 euroa. Kunnanhallituksen antamasta kehyksestä puuttui sisäisten erien osalta Aleksian 279 850 euron ja ICT- palvelujen 238 060 euron kasvu. Tämän lisäksi Nuuka -toimenpideohjelmaan liittyvää säästövapaiden osuutta pienennettiin 45 930 euroa. Toiminnan tuotot ovat annetun kehyksen mukaiset 6 426 460 euroa. Tuottojen pieneminen vuoden 2023 tilinpäätösennusteeseen verrattuna on 8,4 % eli 589 250 euroa. Toimialan toimintakulut ovat 118 558 170 euroa. Kulut kasvavat 6 671 164 euroa verrattuna vuoden 2023 tilinpäätösennusteeseen eli 6 %.

Toimialan visio

Paremmen arjen ilmiö.

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan palvelujen kehittämisessä huomioidaan kuntastrategia ja toimialan palvelujen kehittämissuunnitelma. Palvelujen kehittämisen lähtökohtana on tulosalueiden välinen yhteistyö, kuntalaisten osallisuus ja eri ikäryhmille sekä henkilöstölle kohdenneet tavoitteet.

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan kehittämisen teemat ovat seuraavat:

- Yhteisöllisyys ja osallisuus
- Laadukkaan palvelun varmistaminen
- Arjen hyvinvointi
- Henkilöstö

Olennaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun TPE 2023-lukuihin)

Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Maksutuottojen väheneminen varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen osalta		101 000
	Tukien ja avustusten väheneminen erillisten valtion-avustusten osalta		758 000
	Kotikuntakorvausten kasvu	304 000	
	Yhteistoimintakorvausten lasku		84 000
	Kuntakorvausten lisääntyminen kotoutumispalveluissa	31 000	
	Liikunta- ja hyvinvointipalvelujen maksutuotot	27 000	
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut	1 546 000	
	- Palkankorotukset	2 229 000	
	- Uudet vakanssit	243 000	
	- Nuukaan liittyen alkuluokkatoiminnasta luopuminen ja avoimen varhaiskasvatuksen supistaminen		165 000
	- Nuukaan liittyvät säästövapaat		188 000
	- Erillishankkeiden henkilöstökulut		935 000
	- Yhden vuosiviikkotunnin lisäys B1 ruotsin kieleen	96 000	
	- Työvaateraha varhaiskasvatuksen henkilöstölle	47 000	
	Palvelujen ostot		
	- Varhaiskasvatuksen palveluseteli	1 734 000	
	- Sisäiset siivous- ja ruokapalvelukustannukset, Aleksia		346 000
	- Sisäiset ICT-kustannukset	222 000	
	- Oppilaskuljetukset	632 000	
	Aineet, tarvikkeet, tavarat		
	- Koulutuspalvelujen oppimateriaalihankinnat	57 000	
	Avustukset		
	- Nuukaan liittyvä yhdistysten ja seurojen avustusten pienentäminen		62 000
	- Kotihoidon tuen kuntalisä	95 000	
	Muut kulut		
	- Sisäiset vuokrat	3 438 000	
	- ICT-laitteiden leasingin kulut	75 000	

Toiminnan kuvaus

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala tuottaa kuntalaisten hyvinvointia edistäviä ja monipuolisia varhaiskasvatus-, koulutus-, nuoriso-, liikunta-, kirjasto- ja kulttuuripalveluja sekä kotoutumisen palveluja. Toimialan palvelut tuotetaan siellä missä erikaiset kuntalaiset ovat. Sivistys- ja hyvinvointitoimiala mahdollistaa kuntalaisille oppimisen, sivistymisen, harrastamisen ja elinikäisen kasvun. Sivistys- ja hyvinvointitoimialan tehtävänä on myös kuntatasoisen hyvinvointityön koordinointi.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Hyvinvoinnin näkökulma korostuu entistä enemmän sivistys- ja hyvinvointitoimialan toiminnan kehittämisessä. Toimialan palvelut tukevat ennalta ehkäisevää toimintaa ja kuntalaisten hyvinvointia. Kuntastrategiaan pohjautuva sivistys- ja hyvinvointipalvelujen kehittämissuunnitelma ohjaa toimialan palvelujen kehittämistä.

Laadultaan riittävän hyvät varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelut sekä vapaa-ajan palvelut tulee säilyttää. Lapsille ja nuorille tulee mahdollistaa tarvitsemansa tuen saanti sinne, missä lapset ja nuoret ovat.

Ikäihmisten määrä kasvaa Nurmijärvellä. Heille suunnattuja hyvinvointia tukevia palveluja tulee kehittää terveyden ja toimintakyvyn säilymiseksi. Ikäihmisiin kohdistuvat hankkeet koostuvat yhteen eri toimijat tuottamaan heille suunnattua toimintaa ja palveluja.

Toimintaympäristössä on tapahtumassa seuraavia muutoksia:

- Yhteistyön ja toimivien yhdyspintojen kehittäminen hyvinvointialueen kanssa
- Kuntatalouden tiukentuminen ja sen vaikutus toimialan palvelutuotantoon
- Kolmoiskriisin aiheuttamiin ilmiöihin vastaaminen: ilmastokriisi, Ukrainan sodan aiheuttama ja koronan jälkeinen palveluvaje, aikuisuuden puute.
- Viestinnän ja brändäyksen merkitys kasvanut palvelutuotannossa
- Kohtaamispaikkatoiminnan edelleen kehittäminen perheille ja ikäihmisille
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestäjille järjestämiseen liittyvät valtakunnalliset kriteerit, varmistetaan jokaisen lapsen sivistyksellisten oikeuksien toteutuminen asuinpaikasta riippumatta
- Yksityisen varhaiskasvatuksen laajeneminen, uusi yksityinen päiväkotitoiminta valmistuu Klaukkalaan syksyllä 2024
- Varhaiskasvatukseen osallistumisasteen nostaminen erityisesti yli 3-vuotiaiden ja maahanmuuttajataustaisten lasten osalta
- Alle 3-vuotiaiden lasten määrän kasvu varhaiskasvatuspalveluissa
- Varhaiskasvatuksen tasa-arvorahoituksen määrärahatason vakiinnuttaminen hallitusohjelman mukaisesti

- Varhaiskasvatuksen palvelusetelitä koskevan lainsäädännön uudistaminen ja siirtäminen opetus- ja kulttuuriministeriöön.
- Varhaiskasvatuksen veto- ja pitovoiman vahvistaminen kehittämällä työoloja ja varhaiskasvatuksen laatua sekä varhaiskasvatuksen opettajien aloituspaikkojen lisääminen.
- Lasten kieltenoppimisen tukeminen varhaiskasvatuksesta alkaen vahvistamalla ja laajentamalla kielikylpy- ja kielisuihkutoimintaa.
- Avoimen varhaiskasvatustoiminnan supistaminen kysynnän mukaan.
- Kaksivuotisen esiopetuskokeilun päättyminen vuonna 2025 ja kokeilun tulosten arvioiminen ja jatkotoimenpiteiden valmistelu
- Päätös alkuluokkatoiminnasta luopumisesta
- Perusopetuksen tuntijakoon yhden vuosiviikkotunnin lisääminen ruotsin kieleen 1.8.2024 alkaen
- Perusopetuksen vähimmäistuntimäärän kasvattaminen 2 – 3 vuosiviikkotunnilla laajentamatta opetussuunnitelmaa
- Perusopetuksen tasa-arvorahoituksen määrärahatason vakiinnuttaminen vahvistamaan perusopetuksen laatua, tasoittamaan oppimiseroja ja ehkäisemään segregatiota
- Kolmiportaista tukea koskevan lainsäädännön uudistaminen tavoitteena turvata riittävä tuki ja hallinnollisen taakan vähentäminen opetushenkilöstöltä
- Etäopetuksen mahdollisuuksien hyödyntämisen arviointi nykyistä laajemmin perusopetuksessa
- Mobiililaitteiden käytön rajoittaminen perusopetuksessa koulupäivän aikana
- Oppilaiden hyvinvoinnin tukeminen kouluissa vakiinaistamalla kouluvalmentajatoimintaa
- Oppivelvollisuuden suorittamisen mahdollistaminen työpajatoiminnassa
- Oppivelvollisuuden seurannan ja valvonnan edelleen kehittäminen nuorisopalveluissa
- Lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistaminen vastaamaan paremmin lukiokoulutuksen aiheutuviin kustannuksiin järjestämisestä
- Lukiolaisille oikeus tukiopetukseen
- Ylioppilaskokeen kehittäminen siten, että yhden viidestä ylioppilaskokeesta voisi jatkossa korvata lukiodiplomilla
- Liikunnanopetuksen mahdollistaminen lukiolaisille viikoittaisena oppiaineena tulevaisuudessa
- Lasten ja nuorten vapaa-ajan toimintojen tukeminen Suomen harrastamisen mallin kautta nuorisolain kirjausten mukaisesti. Toiminnan järjestämistä kehitetään edelleen kolmannen sektorin kanssa.
- Harrastesetelin käytön lisääminen kunnissa lasten ja nuorten mielekkäiden harrastusmahdollisuuksien laajentamiseksi
- Nuorten hyvinvoinnin polarisoituminen, yhä useampi nuori voi entistä paremmin, mutta pahoinvoivat nuoret voivat aiempaa huonommin
- Moniammatillisuuden vahvistaminen nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi
- Etsivän nuorisotyön kehittäminen tavoittamaan opilaitoksissa opiskelevia nuoria sekä nuoria aikuisia

- Koulu- ja oppilaitosnuorisotyön edistäminen ja turvallisten aikuisten läsnäolon vahvistaminen kouluissa ja oppilaitoksissa
- Ihmisten vapaa-ajan tottumukset ovat muuttaneet. Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen, nuoriso- sekä liikuntapalvelujen kuntalaisille tuottamien palvelujen tulee vastata tähän muutokseen.
- Kulttuurin ja taiteen sekä liikunnan laajempi hyödyntäminen ennaltaehkäisevässä sosiaali- ja terveydenhuollossa
- Lukuliikkeen laajentaminen kaikenikäisten lukutaidon edistämiseksi
- Lasten kulttuurin saavutettavuuden vahvistaminen
- Kirjastopalveluiden saavutettavuudesta huolehtiminen hyödyntäen omatoimilainausta ja kirjastoautoja
- Kansallisen e-kirjaston perustaminen
- Toimintatapojen muutos kaupallisten tapahtumien järjestämisessä kulttuuripalveluissa
- Liikuntapalveluiden palvelutuotanto keskittyy hyvinvointialueen ja kunnan väliselle yhdyspinnalle ennaltaehkäisevänä työnä
- Ikäihmisten määrän lisääntyminen luo tarpeita lisätä kunnan tuottamia ennaltaehkäiseviä palveluja liikunta- sekä kirjasto- ja kulttuuripalveluissa.
- Vammaisten huomioiminen entistä paremmin palveluissa ja uusien koulu- ja päiväkotikiinteistöjen suunnittelussa
- Muutokset lasten ja nuorten määrissä vaikuttavat siihen, missä palveluita tarvitaan. Uudet asuinalueet lisäävät palvelujen käyttäjiä varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluissa sekä nuorisopalveluissa Rajamäellä, Kirkonkylässä ja Klaukkalassa.
- Toimialaan liittyviä digitaalisia palveluja kehitetään yhteistyössä palvelun tuottajien kanssa
- Yhteistyötä kehitetään toimialan tulosalueiden ja kunnan muiden toimialojen kesken.
- TE-2025 uudistus vaikuttaa nuorten työllistämiseen sekä kotoutumispalveluihin
- Uudistetun kotoutumislain tuomat muutokset kotoutumiseen
- Kotikuntaoikeuden saavien ukrainalaisten kasvava määrä
- Henkilöstön saamisessa on haasteita sekä varhais- että koulutuspalveluissa
- Paineet palveluverkossa huonokuntoisista kiinteistöistä johtuen

Henkilöstösuunnitelma

Uusi henkilöstö:

Konsultoiva erityisopettaja koulutuspalveluihin 1.8.2024 alkaen kouluille jalkautuvaan konsultointityöhön.

Kolme kouluvalmentajaa koulutuspalveluihin 1.8.2024 alkaen oppilaiden hyvinvoinnin ja kouluun kiinnittymisen vahvistamiseen.

Koordinaattori liikunta- ja hyvinvointipalveluihin hyvinvoinnin edistämiseen 1.1.2024 alkaen kohtaamispaikkatoiminnan ja verkostomaisen toiminnan kehittämiseen.

Kolme päiväkodin apulaisjohtajaa varhaiskasvatuspalveluihin 1.8.2024 alkaen varhaiskasvatuksen johtamisen vahvistamiseen.

Kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa, ryhmätön varhaiskasvatuspalveluihin 1.8.2024 alkaen varhaiskasvatusyksiköiden varajohtajaresurssin vahvistamiseen.

Vakanssimuutokset

Viisi varhaiskasvatuksen lastenhoitajan vakanssia varhaiskasvatuksen sosionomiksi tai varhaiskasvatuksen opettajaksi varhaiskasvatuspalveluihin 1.1.2024 alkaen varhaiskasvatuslain mukaisten kelpoisuuksien saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä.

Palveluverkkosuunnitelman ja palvelutuotanto-ohjelman toteutuminen talousarviossa

Palveluverkkosuunnitelma

Palveluverkon kehittäminen tulee tehdä rullaavasti huomioiden muutokset, mitä tapahtuu lasten ja nuorten määrissä eri puolilla kuntaa. Samoin palveluverkon kehittämiseen vaikuttaa kiinteistöjen kunto. Uusien kaava-alueiden käyttöön ottamisessa tulee huomioida palvelujen riittävyys ja niiden sijoittuminen. Varhaiskasvatuksen osalta joudutaan huomioimaan varhaiskasvatukseen osallistumisen lisääntyminen sekä kasvanut alle 3-vuotiaiden määrä. Varhaiskasvatuksen osalta tarkastellaan palvelujen riittävyttä erityisesti Rajamäellä ja Klaukkalassa uusien asuntoalueiden avaamisen näkökulmasta. Rajamäen kampuksen suunnittelu ja toteutus etenee KVR-urakan kilpailutuksen jälkeen. Kirkonkylässä lukion ja NYK:n odottaa kaavoituksen etenemistä. Klaukkalassa valmistellaan minipalveluverkkoa Syrjälän, Klaukkalan ja Urheilupuiston koulujen sekä uuden 10-ryhmäisen päiväkodin osalta.

Palvelutuotanto-ohjelma

Palvelumuotoilua hyödynnetään esim. peruskorjausten ja uusien koulutilojen rakentamisen yhteydessä.

Digitalisoinnissa hyödynnetään toimialan tietojärjestelmiä esim. oppilashallintoa ja varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmää sekä koulukuljetusten reititysohjelmää, johon on liitetty huoltajille suunnattu Kouluun.fi -käyttöliittymä ja kouluille suunnattu Timit-järjestelmä. Samoin hyödynnetään Ilmari-ilmoittautumisjärjestelmää sekä Timmi-tilojen varaus- ja laskutusjärjestelmää. Yhdistyksille suunnatut avustukset haetaan sähköisesti. Varhaiskasvatuksen uuden toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto alkaa marraskuussa 2023.

Toimialan eri tulosalueiden toiminnassa hyödynnetään kolmannen sektorin toimijoita monin eri tavoin. Nurmijärven harastamisen mallia toteutetaan kolmannen sektorin avulla. Ikäihmisille suunnattua olohuonetoimintaa toteutetaan yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa ja perheille tarkoitettuun kohtaamispaikkatoimintaan haetaan yhteisökumppaniksi kolmatta sektoria.

Hallinto- ja talouspalvelut

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	138 545	125 870	270 870	288 540	288 540	288 540
Toimintakulut	-1 139 797	-1 206 540	-1 275 540	-1 334 570	-1 364 740	-1 378 840
Toimintakate	-1 001 252	-1 080 670	-1 004 670	-1 046 030	-1 076 200	-1 090 300
Toimintakate/asukas	-23	-24	-22	-23	-23	-24
	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
HTV 1						
Yhteensä	16	15	17	16	16	16

Olenaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun TPE 2023-lukuihin)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Kuntakorvaukset (kotoutumispalvelut)	31 000	
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Palkankorotukset	40 500	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto- ja talouspalvelut tuottaa tukipalveluja toimialan muille tulosalueille. Tulosalueen asiantuntijat tarjoavat erilaisia tukipalveluja sivistys- ja hyvinvointitoimialalle.

Organisaatiomuutoksen myötä hallinto- ja talouspalvelujen tulosalueeseen on kuulunut vuoden 2023 alusta alkaen kotoutumispalvelujen yksikkö.

Tulosalueen toiminnan painopistealueet

Tulosalueen tehtäviä ovat erilaiset toimialan koordinoitavat: investoinnit, hankinnat ja henkilöstöasiat, talousarviovalmistelu ja talousraportointi sekä tieto- ja viestintäteknologia. Tehtäväalueeseen kuuluvat myös koulukuljetukset, oppilashallintojärjestelmän ylläpito ja koordinointi sekä johdon tukitehtävät kaikille tulosalueille.

Hallinto- ja talouspalvelut vastaa myös toimialan kahden lautakunnan, sivistyslautakunnan ja hyvinvointilautakunnan, hallinnollisista valmistelu-, toimeenpano- ja sihteeritehtävistä.

Vuoden 2024 aikana hallinto- ja talouspalvelujen tulosalueen kokoonpanoon on tulossa muutos, kun kunnan talous- ja henkilöstöhallintoa keskitetään kesäkuussa 2023 päivitetyn Nuuka-ohjelman mukaisesti.

Kotoutumispalvelut tarjoaa ohjaus- ja neuvontapalvelua kunnan kaikille maahanmuuttajille tuloperusteesta riippumatta Koto-infon neuvontapisteessä. Lisäksi kansainvälistä suojelua saaville ja heidän perheenjäsenilleen muodostuu asiakkuus kotoutumispalveluun kotoutumisajalle. Kotoutumispalveluissa palvellaan myös kunnassa asuvia ukrainalaisia.

Kotoutumispalvelut

Keski-Uudenmaan ja myös Nurmijärven vieraskielisen väestön määrä on nousussa ja vieraskielinen väestö monimuotoistuu. Kuntaan muutetaan monista eri syistä.

Kotoutumispalvelussa koordinoidaan kotoutumislain mukaisesti kotoutujien palveluprosesseja, tehdään pakolaisten vastaanottotyötä kunnanvaltuuston päätösten mukaisesti, sekä kehitetään maahanmuuttajatyötä monialaisesti niin Nurmijärvellä, kuin seudullisesti. Kotoutumispalvelun asiakkaina ovat kansainvälistä suojelua saavat henkilöt sekä heidän perheenjäsenensä. Nurmijärvellä vastaanotetaan valtuuston päätöksen mukaisesti 10–15 kiintiöpakolaista joka toinen vuosi. Kotoutumispalvelua toteutetaan usein verkostoyhteistyönä eri toimijoiden kanssa. Kotoutuja-asiakkaat saavat ohjausta ja neuvontaa eri asioissa, elämänhallinnan tukea sekä tukea kotoutumisprosessiansa sujumiseksi. Kotoutumis-palvelun asiakkuudessa olevien, kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden määrä on ollut nousussa vuonna 2023 ja määrän arvioidaan

nousevan edelleen, osin Ukrainan sodan vuoksi. Kunta vastaanottaa seuraavan kiintiöpakolaisryhmän vuonna 2025.

Kaikille maahanmuuttajille suunnattu lähi- ja etäneuvontatoiminta on seudullisen hankkeen myötä jalkautettu osaksi kunnan palveluita ja palvelun yhdenmukaisuutta ja tasavertaisuutta tarkistellaan Järvenpään, Hyvinkään, Tuusulan ja Nurmijärven kesken. Vuonna 2024, hankkeen viimeisenä vuotena hankkeelle työskentelee seudullinen koordinoiva palveluneuvoja. Yhteiset maspa.fi -sivut säilyvät.

Nurmijärven kunta myöntää vuonna 2023 20–25 lisäkunta-paikkaa tarvittaessa Ukrainan tilanteen vuoksi. Ukrainalaisille voi syntyä asiakkuus kotoutumispalveluun myös ilman kunta-paikkaa ja he saavat myös matalan kynnyksen neuvontaa. Kotoutumispalvelussa yhteensovitetaan asiakaslähtöisesti laajan palveluverkoston toimintaa kotoutumisen edistämiseksi.

Toiminnan painopistealueet

TE-25-uudistuksen ja kotoutumislain uudistuksen myötä myös kunnan kotoutumispalvelut varautuu muutoksiin. Kunnan tehtävät lisääntyvät merkittävästi ja ne uudelleenorganisoidaan TE-palvelujen siirtyessä kuntien vastuulle. Kuntien vastuulle siirtyvät myös kotoutuja-asiakkaiden TE-palvelut. Kunta suunnittelee uudesta laista nousevien tehtävien järjestämistä yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

- Uuden kotoutumislain mukaisen kotoutumisohjelman järjestäminen ja suunnittelu. Kunnan uusien lakisääteisten tehtävien ja palvelujen tuottaminen.
- TE-25 -uudistuksen läpivieminen kotoutuja-asiakkaiden palvelujen osalta sikäli, kun ne koskettavat kunnan kotoutumispalvelun yhdyspintaa.
- Tilapäistä suojelua saavien kuntalaisten palvelujen koordinointi ja yhteensovittaminen yhdyspintatyöskenteleminä.

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2022	TPE2023	TA2024
Hallinto- ja talouspalvelut			
Hallinto- ja talouspalvelut			
Henkilöstö	11,3	12	12
Kotoutumispalvelut			
Henkilöstö	4	5	4
Ely-keskuksen korvauksen piirissä olevien henkilöiden määrä keskimäärin/kk	39	83	121
Asiakaskontaktien määrä	1 302	1 450	1 500

Koulutuspalvelut

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	1 764 812	1 566 520	1 566 520	1 864 800	1 864 800	1 864 800
Toimintakulut	-57 445 921	-59 610 327	-60 328 150	-65 446 400	-65 934 400	-66 733 100
Toimintakate	-55 681 109	-58 043 807	-58 761 630	-63 581 600	-64 069 600	-64 868 300
Toimintakate/asukas	-1 253	-1 281	-1 297	-1 400	-1 398	-1 401
	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
HTV 1						
Yhteensä	621	598	621	625	625	625

Olennaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun TPE 2023-lukuihin)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Kotikuntakorvausten kasvu	304 500	
	Yhteistoimintakorvausten vähennys		84 500
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Palkankorotukset	1 167 300	
	Konsultoiva erityisopettaja 1.8.2024 alkaen	22 000	
	Kouluvalmentajat (3 kpl) 1.8.2024 alkaen	55 000	
	Yhden vuosiviikkotunnin lisäys B1-ruotsin kieleen 1.8.2024 alkaen	96 200	
	Koulukuljetukset	631 900	
	Sisäiset ICT-palvelut	139 200	
	Sisäiset siivous- ja ravitsemuspalvelut		102 700
	Koulujen materiaalihankinnat	56 600	
	Leasing-kulut	87 000	
	Sisäiset vuokrat	3 112 500	
	Säästövapaiden vähentäminen (Nuuka)		31 200
	Taiteen perusopetusta, kansalaisopistotoimintaa ja muuta opetus- ja kurssitoimintaa järjestävien oppilaitosten toiminta-avustusten leikkaus (Nuuka)		24 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Koulutuspalvelut vastaa perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä. Sen tehtäviin kuuluvat myös taiteen perusopetusta ja vapaata sivistystyötä järjestävien oppilaitosten tukeminen. Palvelut tuotetaan laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

1.8.2021 alkaneeseen kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun osallistuva vuoden 2016 ikäluokka siirtyi perusopetukseen syksyllä 2023. Kokeilulain mukainen seurantatutkimus, jossa arvioidaan lasten kielellisiä ja matemaattisia valmiuksia, sosiaalisia taitoja, itsetuntoa ja hyvinvointia toteutettiin näille lapsille syksyllä 2023. Syksyllä 2024 koulut toteuttavat vuonna 2017 syntyneiden lasten seurantatutkimuksen.

Rajamäen kampuksen rakentaminen käynnistyi elokuussa 2023 Rajakaaren sekä Seitsemän veljeksien koulun rakennusten purkamisella. Kampukselle tulevat tilat perusopetuksen 6.–9. vuosiluokille sekä liikuntatilat koulun ja liikuntapalveluiden käyttöön. Opetustilat mitoitetaan 600 oppilaalle. Kampuksen on tarkoitus valmistua vuoden 2025 aikana ja pihatöiden kevään 2026 aikana. Syksyllä 2023 tehdyllä Klaukkalan minipalveluverkkotyöllä kartoitettiin kolmesta eri vaihtoehdosta parasta ratkaisua korvata huonokuntoiset Urheilupuiston, Klaukkalan ja Syrjälän koulut.

Henkilöstösuunnitelmaan esitetään erityisopettajan viran perustamista 1.8.2024 alkaen. Erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten määrä kasvaa koko ajan. Lisäksi tuen tarve on aikaisempaa monimuotoisempaa, mikä haastaa luokan- ja aineenopettajien osaamista. Perustettavaksi esitettävä erityisopettajan virka sijoittuu kouluille jalkautuvaan konsultointityöhön, jota on kehitetty hankerahoituksella syyslukukauden 2019 alusta alkaen. Konsultoivan erityisopettajan tehtävänä on tukea oppilasta, opetusryhmää ja/tai henkilöstöä oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvissä tilanteissa. Tämän lisäksi konsultoiva erityisopettaja ohjaa tarvittaessa koko kouluyhteisöä tuen järjestämisessä. Viran perustamisen lisäksi tulosalueen henkilöstökustannuksia 22 000 euroa vuonna 2024 ja 53 000 euroa vuosina 2025 ja 2026.

Lisäksi henkilöstösuunnitelmaan esitetään kolmen (3) kouluvalmentajan toimen perustamista 1.8.2024 alkaen. Koronapandemia lisäsi lasten ja nuorten psyykkistä oireilua ja erityistä aiheutuva pahoinvointi lisääntyy koko ajan. Koulupoissaolot ja kouluun sitoutumattomuus ovat kasvava ongelma, jonka ratkaisuksi on kehitetty sitouttavan kouluyhteisötyön mallia. Mallin kehittämiseen saadulla hankerahoituksella on kolmeen yläkouluun palkattu kouluvalmentaja lukuvuosille 2022–2023 ja 2023–2024. Kouluvalmentaja on opetusvelvollisuuteen sitomaton, helposti lähestyttävä ja turvallinen koulun

aikuinen, jolla on aikaa kohdata kiireettä oppilaita. Kouluvalmentajan tehtävän tärkeimpänä tavoitteena on vahvistaa oppilaiden hyvinvointia ja kouluun kiinnittymistä sekä ennaltaehkäistä koulupoissaoloja. Nämä ovat tehtäviä, joita 1.8.2023 voimaan tullut perusopetuslain muutos edellyttää opetuksen järjestäjiltä. Näiden vakanssien perustaminen lisää tulosalueen henkilöstökustannuksia 55 000 eurolla vuonna 2024 ja 132 000 eurolla vuosina 2025 ja 2026.

Valtuusto päätti kesäkuussa 2023 Nurmijärven kestävä kasvun ohjelman (NUUKA) päivittämisestä. Päätös velvoitti koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluita laatimaan syksyn 2023 aikana suunnitelman vuonna 2018 käynnistyneen alkuluokkatoiminnan asteittaisesta alas ajamisesta vuoteen 2026 mennessä. Nuuka-toimenpidesuunnitelmaan kirjatusta toimenpiteistä toteutuvat vuonna 2024 taiteen perusopetusta, kansalaisopistotoimintaa ja muuta opetus- ja kurssitoimintaa järjestävien oppilaitosten toiminta-avustusten leikkaaminen 24 000 eurolla ja säästövapaiden aiheuttamien ylimääräisten kustannusten vähentäminen 31 200 eurolla. Säästövapaalla tarkoitetaan vapaata, jonka työntekijä säästää vuosilomastaan pidettäväksi seuraavalla lomakaudella tai sen jälkeen.

Toiminnan painopistealueet

- Alkuluokkatoiminnan hallittu ja suunniteltu alas ajaminen
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyön edelleen kehittäminen
- Oppilaiden ja opiskelijoiden oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen
- Lähikouluperiaatteen kehittäminen
- Koulujen kerhotoiminnan ja harrastamisen Suomen mallin kehittäminen
- Lukiokoulutuksen kehittäminen

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2022	TPE2023	TA2024
Koulutuspalvelut			
Peruskoulujen määrä	23	23	23
Perusopetuksen oppilasmäärä	5 684	5 655	5 655
Lukiokoulutuksen opiskelijamäärä	405	360	360
Henkilöstömäärä/HTV1	621	621	625
Oppilaskuljetusten menot*	2 743 535	2 911 620	3 543 535

*Iluvut sisältävät myös varhaiskasvatukseen kirjatut esiopetuksen kuljetuskulut

Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen erillishankkeet

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	1 900 777	1 422 960	2 135 000	1 300 000	1 200 000	1 200 000
Toimintakulut	-2 370 853	-1 690 580	-2 588 000	-1 680 000	-1 480 000	-1 480 000
Toimintakate	-470 075	-267 620	-453 000	-380 000	-280 000	-280 000
Toimintakate/asukas	-11	-6	-10	-8	-6	-6
	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
HTV 1						
Yhteensä	46	31	62	36	31	31

Vuonna 2024 koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluissa jatkuvat seuraavat, vuonna 2023 tai sitä aikaisemmin alkaneet hankkeet:

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu

Kerhotoiminnan kehittäminen 2023 10 000 €

Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden perustaitojen kehittäminen 183 600 €

Korona- avustus varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetukseen 2022 631 000 €

Yhteisöllisen opiskeluhoollon vahvistaminen ja kehittäminen 2023 50 120 €

Tasa-arvon edistäminen varhaiskasvatus 2023–2024 237 000 €

Tasa-arvon edistäminen esi- ja perusopetus 2023–2024 565 000 €

Nurmijärvi harrastaa 90 000 €

Korona-avustus lukiokoulutukseen 87 494 €

Lisäksi Nurmijärvi on mukana seuraavissa muiden kuntien koordinoimissa hankkeissa.

Kuuma TVT- verkosto

Digi Kilta 4 (Hämeenlinna)

Valtakunnallisen oppilasagenttitoiminnan Nextstep (Kangasala)

Varhaiskasvatuspalvelut

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	2 639 337	2 089 870	2 161 190	2 058 650	2 058 650	2 058 650
Toimintakulut	-37 186 171	-38 760 280	-39 417 452	-42 065 340	-42 316 970	-43 055 270
Toimintakate	-34 546 834	-36 670 410	-37 256 262	-40 006 690	-40 258 320	-40 996 620
Toimintakate/asukas	-777	-810	-822	-881	-878	-886
HTV 1	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Yhteensä	554	560	571	571	563	557

Olellaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun TPE 2023-lukuihin)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut		100 800
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	Palkankorotukset	842 700	
	Päiväkodin apulaisjohtajien (3) työtehtävä vahvistamaan varhaiskasvatuksen henkilöstön työolosuhteita sekä pito- ja vetovoimatekijöitä		
	- kokeilu 1.1. – 31.7.2024	82 000	
	- vakinaistaminen 1.8.2024 alkaen	59 700	
	Ryhmättömät varhaiskasvatuksen lastenhoitajat (2) 1.8.2024 alkaen vahvistamaan varajohtajien tehtävänkuvien toteutumista henkilöstön työolosuhteiden parantamiseksi	30 300	
	Varhaiskasvatuslain mukaiset vakanssimuutokset (5)	29 500	
	Työvaateraha henkilöstölle (valtuustoaloite)	47 000	
	Ryhmättömän varhaiskasvatuksen lastenhoitajan (avoin varhaiskasvatus) vakanssin vähentäminen (NUUKA)		40 000
	Alkuluokkatoiminnan alas ajamisen myötä varhaiskasvatuksen lastenhoitajien vakanssien vähentäminen (NUUKA)		125 000
	Säästövapaiden vähentäminen (NUUKA)		157 100
	Muut kulut		
	Varhaiskasvatuksen palvelusetelikulujen kasvu indeksikorotuksen sekä lisääntyvän palvelutuotannon takia	1 734 100	
	Kotihoidon tuen kuntalisän siirto Kelan kautta maksettavaksi	95 000	
	Sisäiset ICT-palvelut	32 400	
	Sisäiset ravitsemispalvelut		226 700
	Sisäiset vuokrat	252 200	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Varhaiskasvatus vastaa varhaiskasvatus- ja esiopetuspalveluiden järjestelyistä laadukkaasti ja kustannustietoisesti. Varhaiskasvatusta järjestetään kunnallisena ja yksityisenä varhaiskasvatustoimintana. Varhaiskasvatuksen palveluseteli sekä yksityisen hoidon tuen kuntalisä mahdollistavat perheille tasavertaisen mahdollisuuden hakeutua yksityisten varhaiskasvatuspalveluiden piiriin. Esiopetusta järjestetään kunnallisena toimintana yhteistyössä perusopetuksen kanssa osittain koulujen tiloissa. Varhaiskasvatuspalveluiden vastuualueeseen kuuluu lisäksi lasten hoidon tuet (avustukset): kotihoidon tuki ja sen kuntalisä sekä yksityisen hoidon tuki ja sen kuntalisä.

Lasten osallisuusaste varhaiskasvatukseen on lisääntynyt viime vuosina ja valtakunnallisen ennusteen mukaan osallistumisaste jatkaa kasvuaan vielä seuraavina vuosina. Nurmijärvellä varhaiskasvatuspaikat ovat edelleen aiempien vuosien tapaan täyttyneet erityisesti alle 3 – vuotiaiden lasten määrän lisääntyessä varhaiskasvatuksessa. Tulevien vuosien aikana tarvittavien varhaiskasvatuspaikkojen määrän ennakoiminen on tärkeää, mutta jatkossakin haasteellista perheiden valinnoista sekä lapsen varhaiskasvatuksen osallistumisen aloittamisen ajankohdasta johtuen.

Yksityisten palvelutuottajien osuus kunnan varhaiskasvatuspalveluiden järjestämisessä on viime vuosina noussut merkittävästi. 1.8.2023 alkaen käynnistyi 4 – ryhmäisen Liikuntapäiväkoti Peikkometsän toiminta Rajamäellä ja 1.1.2024 alkaen avautuu suunnitelmien mukaisesti Touhulan Laidunalueen päiväkodin 4 – ryhmäinen laajennusosa. Uusien yksityisten päiväkotipalveluiden myötä yksityisten palvelutuottajien osuus alle 5 – vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen järjestämisestä Nurmijärvellä on 1.1.2024 jälkeen 35 %. Lisäksi NUUKA-toimenpiteiden mukaisesti Pilke päiväkotien kanssa on neuvoteltu Vanha-Klaukan alueen Päiväkoti Hehkun laajentamisesta 1.8.2024 alkaen nykyisestä 7 – ryhmäisestä päiväkodista 12 – ryhmäiseksi, jonka myötä yksityisten palvelutuottajien osuus alle 5 – vuotiaiden varhaiskasvatuksen järjestämisestä on 1.8.2024 jälkeen 39 %.

Palvelusetelimenojen arvioidaan kasvavan vuoden 2024 aikana lisääntyvästä yksityisestä varhaiskasvatuksesta, alle 3 – vuotiaiden ja tukea tarvitsevien lasten osalta palvelusetelikulujen lisääntymisestä sekä indeksitarkistusten takia yhteensä 1 734 100 euroa verrattuna muutettuun vuoden 2023 talousarvioon.

Mikäli Vanhan-Klaukan alueella toteutuu Pilke päiväkotia Hehkun laajennus neuvotteluiden mukaisesti 1.8.2024 alkaen, keväällä 2024 arvioidaan mahdollisuuksia lakkauttaa kunnallisia, tiloiltaan heikoimmassa kunnossa olevia päiväkoteja Klaukkalan alueelta. Samalla arvioidaan mahdollinen tarve lisäämää

rahalle palveluseteliin. Lisäksi keväällä 2024 arvioidaan tarkeemmin alle 3 – vuotiaiden lasten osallistumisen lisääntymisen myös ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa ja edelleen tarve lisätä ruotsinkielisten varhaiskasvatusryhmien määrää

yhdellä ryhmällä Daghemmet Äppelgårdenissa 1.8.2024 alkaen.

Valtuuston kesäkuussa 2023 tekemän päätöksen mukaisesti valmistellaan uuden 10-ryhmäisen päiväkodin rakentamista Klaukkalaan. Uusi päiväkotia tulee korvaamaan nykyisiä huonokuntoisia ja peruskorjaustarpeessa olevia päiväkotiyksiköitä Klaukkalan alueella.

Nurmijärven kunnan varhaiskasvatukselle vuonna 2022 myönnetyn valtionavustuksen tuella on Nurmijärvellä kehitetty varhaiskasvatuksen laatua, arviointia ja johtamista. Kehittämistyönä 1.8.2023 – 31.7.2024 välisen ajan toteutetaan apulaisjohtajakokeilu kolmen päiväkodin johtajan kokonaisuudessa, joissa apulaisjohtaja on resursoitu kokoaikaiseksi. Muiden yksiköiden osalta varajohtajan työtä sekä resursointia kehitetään valtionavustuksen turvin palkattujen ryhmättömien lastenhoitajien resurssia hyödyntäen vahvistamaan yksiköiden parijohdamisen mallia. Laadun, arvioinnin ja johtamisen kehittämisen sekä vahvistamisen tarkoituksena on tukea varhaiskasvatuksen henkilöstön työolosuhteita sekä pito- ja vetovoimatekijöitä.

Henkilöstösuunnitelmaan vuodelle 2024 esitetään kolmen (3) päiväkodin apulaisjohtajan sekä kahden (2) ryhmättömän varhaiskasvatuksen lastenhoitajan vakanssin perustamista 1.8.2024 alkaen vahvennetun johtamismallin jatkamiseksi. Päiväkodin apulaisjohtajamallia kehitetään edelleen tulevina vuosina asteittain palveluverkko- sekä muiden muutosten myötä. Työolosuhteiden sekä henkilöstön pito- ja vetovoiman lisäämiseksi talousarvioon esitetään valtuustoaloitteen mukaisesti henkilöstön työvaaterahan käyttöönottoa vuodesta 2024 alkaen. Henkilöstön työvaatetarpeita tuetaan maksamalla työvaaterahaa 100 euroa / työntekijä / vuosi henkilöstölle tehdyn kyselyn vastausten perusteella. Kokonaiskustannukset ovat 47 000 euroa.

Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaisesti varhaiskasvatuksen opettajien / varhaiskasvatuksen sosionomien määrää tulee lisätä niin, että vuonna 2030 päiväkodeissa vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus. Vuoden 2024 aikana viisi (5) nykyistä varhaiskasvatuksen lastenhoitajan vakanssia lakkautetaan ja avataan varhaiskasvatuksen sosionomin (5) vakansseina.

1.8.2021 alkanut kaksivuotinen esiopetuskokeilu päättyi toukokuussa 2024. Kokeiluun valittiin kaksivuotisen esiopetuksen kokeilulain (1046/2020) mukaisesti satunnaisotannalla kuntia tai kunnista koostuvia alueita. Nurmijärven kunta pääsi satunnaisotannan kautta mukaan kokeiluun ja kokeilun toimipaikoiksi valittiin Nukarin ja Ylitilantien päiväkodit. Esiopetus on maksuton ja lapsilla on oikeus koulumatkaetuuteen sekä oppilashuollon palveluihin. Muissa esiopetusyksiköissä olevat esiopilaat kuuluvat verrokkiryhmään.

Vuoden 2024 budjetissa on huomioitu Nuuka-säästöjä varhaiskasvatuspalveluiden osalta. Avoimen varhaiskasvatuksen henkilöstöstä on vähennetty yhden työntekijän henkilöstökulut. Valtuuston kesäkuussa 2023 tekemän päätöksen mukaisesti syksyllä 2023 valmistellaan alkuluokkatoiminnan alas ajaminen. Valmistelun perusteella tarkastellaan henkilöstötarpeita ja mahdollisia henkilöstövähennyksiä esiopetuksen järjestämi-

seen liittyen 1.8.2024 alkaen. Lisäksi Nuuka-säästöjen mukainen säästövapaiden osuus varhaiskasvatuksessa on 157 100 euroa.

Varhaiskasvatukseen 1.8.2022 alkaen kirjatun muutoksen myötä varhaiskasvatuksessa on edelleen lisääntyvä tarve lasten pedagogisille ja rakenteellisille tukitoimille, joita ovat mm. ratkaisut pienennetystä ryhmäkoosta sekä varhaiserityiskasvatuksen lastenhoitajien sijoittaminen ryhmään. Lapsen tuen toteutumista varhaiskasvatuksessa tulee edelleen vahvistaa.

Vuoden 2023 aikana on toteutettu kotihoidon tuen kuntalisän sekä yksityisen hoidon tuen kuntalisän maksatuksen siirto kunnalta Kelalle. Toimintamalli on aiempaa asiakasystävällisempi, sillä kuntalisten hakeminen sekä maksatus toteutuvat samanaikaisesti lakisääteisten tukien kanssa. Kelan kautta maksettuna jokainen kotihoidon tuen lakisääteisen tuen päätöksen saaja saa samanaikaisesti myös kuntalisäpäätöksen. Tämän takia kotihoidon tuen kuntalisän siirto Kelan kautta maksettavaksi lisää kustannuksia arviolta 95 000 euroa.

Toiminnan painopistealueet

- Palveluverkon kehittäminen ja palvelutarpeen ennakointi väestöennusteiden pohjalta
- Varhaiskasvatuksen johtamisen ja henkilöstön työolosuhteiden vahvistaminen apulaisjohtajamallin vakinaistamisen myötä
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyön edelleen kehittäminen
- Alkuluokkatoiminnan hallittu ja suunnitelmallinen alas ajaminen
- Varhaiskasvatuksen laadun, laadunhallinnan sekä arvioinnin kehittäminen
- Lapsen tuen toteuttamisen vahvistaminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2022	TPE2023	TA2024
Varhaiskasvatuspalvelut			
Henkilöstömäärä/HTV1 kunnallinen varhaiskasvatus	554	571	571
Kunnalliseen varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten lukumäärä	1 667	1 790	1 750
Palvelusetelillä järjestettyyn varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten lukumäärä	494	590	620
Yksityisen hoidon tuella varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten lukumäärä	57*	60	60
Kunnallisten päiväkotiyksiköiden lukumäärä	26	27	26
Yksityisten päiväkotien lukumäärä	9	10	9

*Uusi tunnusluku, toteuma 2022

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	209 277	228 170	210 170	184 330	184 330	184 330
Toimintakulut	-3 333 831	-3 852 150	-3 876 813	-3 861 450	-3 901 750	-3 912 850
Toimintakate	-3 124 554	-3 623 980	-3 666 643	-3 677 120	-3 717 420	-3 728 520
Toimintakate/asukas	-70	-80	-81	-81	-81	-81
	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
HTV 1						
Yhteensä	47	45	45	46	45	45

Olellaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun TPE 2023-lukuihin)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Lipputuottojen väheneminen tapahtumatuotannon järjestämisen muutosten vuoksi		21 800
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Palkankorotukset	75 400	
	Toimintatapojen muutos kaupallisten tapahtumien järjestämisessä (Nuuka)		34 000
	Kulttuuriavustusten leikkaus (Nuuka)		7 600
	Sisäiset vuokrat		103 300
	Sisäiset ICT-kulut	31 400	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen tulosalue koostuu kolmesta yksiköstä: kirjastosta, kulttuuripalveluista ja museosta.

Kirjaston tehtävänä on kirjasto- ja tietopalvelujen järjestäminen. Kirjasto tukee elinikäistä oppimista ja kuntalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia tietojen ja taitojen kehittämiseen tarjoamalla asiakkaille monipuoliset ja uudistuvat koelmat. Kirjaston tehtävänä on myös tukea demokratiaa ja sananvapautta. Kirjasto järjestää kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetusta sekä tukee osallisuutta järjestämällä maksutonta toimintaa ja tapahtumia.

Kirjasto aktivoi ja osallistaa yhdistyksiä ja kuntalaisia järjestämään tapahtumia ja toimintaa kirjaston tiloissa. Tilauudistusten myötä sekä kirkonkylällä että Klaukkalassa on nyt toimivat ja tarkoituksenmukaiset tilat. Pääkirjaston peruskorjatut tilat on otettu erittäin myönteisesti vastaan. Tapahtumatila Männistön ja kokoushuoneiden käyttöaste on korkea. Klaukkalan kirjaston tilauudistuksen 2. vaiheessa kirjastosaliin saatiin kaivattua lisätilaa uuden lehtisalin myötä. Samalla lastenosasto laajentui ja uudistui, ja henkilökunnan työtilat päivitettiin tarkoituksenmukaisiksi.

Kirjastojen lainamäärät ovat muutaman vuoden laskun jälkeen lähteneet nousuun. Suurinta nousu on ollut Rajamäen kirjastossa, kun alueelle on muuttanut uusia asukkaita ja lapsiperheitä. Vuoden 2024 aikana Suomessa otetaan käyttöön Kansallinen e-kirjasto, johon myös Nurmijärven kirjasto osana Ratamo-kirjastokimppaa liittyy. Etänä käytettävien e-aineistojen hankinta ja lainaus hoidetaan siis jatkossa valtakunnan tasolla, mikä parantaa e-aineiston saatavuutta.

Kirjaston roolia yhteiskunnallisen ja kulttuurisen vuoropuhelun mahdollistajana on pyritty kansallisella tasolla vahvistamaan viime vuosina. Nurmijärven kirjasto pyrkii osaltaan parantamaan kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia yhteiskunnallisessa päätöksenteossa. Tähän kytkeytyy myös media- ja digilukutaito, joiden vahvistaminen on yksi kirjaston tehtävistä.

Kunnan tehtävänä on kulttuurilain mukaan järjestää kulttuuritoimintaa. Kulttuuripalvelut-yksikkö edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä. Kulttuuriavustusten jakamisella luodaan edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle, ja edis-

tetään kulttuurin ja taiteen harrastamista, sekä tapahtumien järjestämistä eri puolella kuntaa. Kulttuurin kautta vahvistetaan myös asukkaiden hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä, sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa.

Kulttuuripalvelut järjestää tapahtumia ja näyttelyitä, vastaa kunnan taidekokoelmasta ja taidehankinnoista, sekä koordinoi kulttuuriavustusten jakamista. Lisäksi kulttuuripalvelut tekee yhteistyötä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa, ja välittää tietoa kulttuuritapahtumista- ja harrastuksista Nurmijärvellä.

Korona vaikutti kulttuurialaan syvästi, ja kulttuuritapahtumien kävijämäärät ovat vasta vuoden 2023 aikana alkaneet palautua kohti koronaa edeltävää tasoa. Hintojen nousu ja inflaatiokehitys vaikuttavat edelleen ostopäätöksiin ja -mahdollisuuksiin myös tapahtumalippujen osalta, ja niillä on oletettavasti vaikutusta myös eri toimijoiden edellytyksiin järjestää tapahtumia. Maksuttomien tapahtumien yleisömäärä on ollut nousussa.

Kulttuuripalvelut toimii pitkäjänteisesti Taaborinvuoren ja Monikkosalin tunnettuuden ja vetovoiman lisäämiseksi. Omana tuotantona tehtävien näyttelyiden ja kaupallisten tapahtumien lukumäärää vähennetään, ja fokusta suunnataan tapahtumien järjestäjänä toimimisesta niiden mahdollistajana ja yhteistyökumppanina toimimisen suuntaan. Painopistealueita ovat Monikkosalin markkinointi tuotantoyhtiöille ja muille tapahtumajärjestäjille, sekä pidempiaikaisten sopimuskumppaneiden löytäminen Taaborinvuorelle.

Taaborinvuorta kehitetään yhteistyössä museon ja tapahtumajärjestäjien kanssa vastaamaan entistä paremmin matkailijoiden sekä muiden tapahtumakävijöiden tarpeita. Väestön ikääntyessä alueen esteettömyysasiat ovat nousseet esille. Taaborinvuoren saaminen täysin esteettömäksi on haasteellista, mutta sen saavutettavuuden edistäminen kuuluu lähitulevaisuuden kehittämiskohteisiin.

Museon perustehtävänä on kerätä, tallentaa, tutkia ja pitää näytteillä Nurmijärven menneisyyteen liittyvää materiaalia. Museo toimii kunnassa asiantuntijana kulttuuriperintöalalla liittyvissä kysymyksissä ja tehtävissä. Museo tekee yleistyötä ja toteuttaa kulttuurikasvatusta, jonka tavoitteena on vahvistaa lähiympäristön ja paikallishistorian tuntemusta.

Muuttuva toimintaympäristö asettaa museotoiminnalle haasteita. Asiakkaiden tarpeet ovat entistä yksilöllisempiä ja palveluilta odotetaan suurempaa valinnanvapautta. Museossa pyritään tuottamaan kohdennettuja sisältöjä eri käyttäjäryhmille, myös museotilojen ulkopuolelle. Tässä

käytetään hyväksi digitoituja kokoelmia, verkkoon ja sosiaaliseen mediaan tuotettuja aineistoja ja vierailuja kouluissa, päiväkodeissa ja ikäihmisten kohtaamispaikoissa.

Museon toiminnassa huomioidaan museon pitkän tähtäimen toimintasuunnitelman ja kulttuuriohjelman linjaukset ja tavoitteet. Tulevien vuosien painopisteitä ovat kokoelma-työhön liittyvän vapaaehtoistyön kehittäminen ja organisointi sekä verkossa olevan kulttuuriperintöaineiston löydettävyyden parantaminen.

Taaborinvuoren museoiden näyttelyiden uudistamista jatketaan. Vuonna 2022 käynnistynyt Nurmijärven kunnan historian 4. osan tekeminen jatkuu vuoteen 2025 asti. Museo osallistuu hankkeeseen.

Nurmijärven kunnan Kulttuuri-, matkailu- ja tapahtumaohjelma hyväksyttiin kesäkuussa 2023. Kulttuuriohjelma kirjasto- ja kulttuuripalvelujen toimintaa vuoteen 2030 asti. Myös matkailu- ja tapahtumaohjelmissa on tulosaluetta koskevia tavoitteita, joiden toteutumista edistetään seuraavien vuosien aikana.

Toiminnan painopistealueet

- Kulttuuripolun sisältöjen päivittäminen yhteistyössä koulutuspalveluiden kanssa
- Hakeutuvien palvelujen kehittäminen
- Kestävän kehityksen huomioinen toiminnassa
- Kansallisen e-kirjaston käyttöönotto
- Kirjaston roolin vahvistaminen keskustelemaan demokratian kohtaamispaikkana.
- Digilukutaitojen vahvistaminen.
- Suunnitelmallisen yhteistyön aloittaminen kirjaston ja varhaiskasvatuspalvelujen välillä.
- Taaborinvuoren tapahtuma-alueen tunnettuuden ja vetovoiman lisääminen erityisesti matkailijoiden keskuudessa.
- Monikkosalin markkinointi tuotantoyhtiöille ja muille tapahtumajärjestäjille, sekä pidempiaikaisten sopimuskumppaneiden löytäminen Taaborinvuorelle.
- Toimialojen välisen moniammatillisen työryhmän perustaminen palvelemaan taiteen sijoittamista julkisiin tiloihin.
- Taaborinvuoren museoiden näyttelyiden uudistaminen.
- Museon osallistuminen Nurmijärven kunnan historian 4. osan tekemiseen.
- Museon valokuvakokoelmätietojen täydentämiseen liittyvän vapaaehtoistoiminnan suunnittelu.

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2022	TPE2023	TA2024
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut			
Kirjastojen kävijämäärä	213 988*	240 000	260 000
Kävijät kulttuuripalveluiden tapahtumissa ja näyttelyissä	10 074*	11 000	8 500
Kävijät museon näyttelyissä ja tapahtumissa	11 462*	11 500	12 000
Pedagogiseen toimintaan osallistuneet	8 791	9 000	9 000
Kirjastojen lainaus	546 593	605 000	625 000
Kulttuuriavustuskohdeet	23*	28	23
Museon digitoitun aineiston määrä	29 169*	29 800	30 500

**Uusi tunnusluku, toteuma 2022*

Nuorisopalvelut

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	591 209	574 680	574 680	591 210	591 210	591 210
Toimintakulut	-2 775 491	-2 910 730	-2 954 326	-3 139 450	-3 158 450	-3 177 650
Toimintakate	-2 184 282	-2 336 050	-2 379 646	-2 548 240	-2 567 240	-2 586 440
Toimintakate/asukas	-49	-52	-53	-56	-56	-56
HTV 1	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Yhteensä	31	32	32	32	32	32

Olennaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun TPE 2023-lukuihin)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Monikon myyntituotot	17 100	
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Palkankorotukset	56 600	
	Koulun nuorisotyöntekijät	29 100	
	Sisäiset ICT-kulut	10 000	
	Sisäiset vuokrat	80 000	
	Nuorisoyhdistysten avustusten leikkaus		3 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Nuorisotyössä keskeistä on edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa, tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista, tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa, edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Nuorisopalveluiden toimintamuodot- ja periaatteet tukevat nuorisolain hengen toteuttamista. Nuorisotyössä painottuvat yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys, kestävä kehitys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen ja monialainen yhteistyö.

Nuorisopalveluissa on ollut 1.8.2023 alkaen 3 tulosyksikköä; Monikko, alueellinen nuorisotyö ja kohdennettu nuorisotyö. Alueelliseen nuorisotyöhön sisältyvät nuorisotilat, erityisnuorisotyö, leiri- ja lomatoiminta, nuorisovaltuuston toiminta, en-

nalta ehkäisevä päihdetyö, aamu- ja iltapäivätoiminta, nuorten osallisuus, digitaalinen nuorisotyö sekä koulunuorisotyö. Kohdennettuun nuorisotyöhön kuuluvat etsivä nuorisotyö ja nuorten työpaja sekä oppivelvollisuusikäisten seuranta ja valvontavastuu.

Tulevan talousarviokauden aikana selvitetään Märkiön leirikeskusten kannattavuus ja tulevaisuus. Samalla laaditaan vaihtoehtoiset suunnitelmat leiritoimintaan. Nuorisopalveluissa panostetaan nuorten ensimmäiseen kesätyömahdollisuuteen kesäsetelin, kunnan kesätyöpaikkojen ja kesäyrittäjäprojektin muodossa. Nuorisopalveluiden viestintä tukee toimintaa ja tavoitteiden saavuttamista.

Nuorisopalveluissa huomioidaan kunnan strategia ja erilaiset toimintaa määrittävät ohjelmat. Ohjelmat sisältävät muun muassa ilmastotyön kehittämistä sekä yksinäisyyteen, harrastamiseen ja liikkumiseen liittyviä toimenpiteitä, joita toteutetaan toiminnassa. Monialaista yhteistyötä kehitetään niin järjestöjen, kunnan muiden palveluiden kuin palveluntuottajien

kanssa yhteiskehittämällä. Palveluiden järjestämistä toteutetaan kouluttamalla vapaaehtoisia muun muassa jalkautuvaan työhön ja nuorten iltoihin.

Nuorisopalveluissa jatketaan aloitettua kehittämistyötä sekä alueellisen että kohdennetun työn osalta. Monikon toimintaa kehitetään tavoitteellisemmaksi. Nuorten työpajan toimintaprosessien toteuttamista jatketaan TE2024 muutos huomioiden. Etsivässä nuorisotyössä tarkastellaan kotiin vietävän työn prosessia. Koulunuorisotyö jalkautetaan hankkeen tavoitteiden mukaisesti. Koulussa toteutettava nuorisotyö mallinnetaan yhdessä koulutuspalveluiden kanssa.

Toiminnan painopistealueet

- Koulunuorisotyön jalkauttaminen
- Koulussa tehtävän nuorisotyön mallintaminen yhteiskehittämällä
- Nuorten työpaja on osa TE-uudistusta
- Loma- ja leiritoiminnan kehittäminen
- Märkiön leirikeskusten selvitys toteutetaan
- Jalkautuvan työn roolia selkiytetään
- Monikkosalin päivä- ja iltakäyttöä tehostetaan sekä lisätään suunnitelmallisuutta ja tavoitteellisuutta.
- Aamu- ja iltapäivätoiminnan hakuprosessia kehitetään yhdessä palveluntuottajien kanssa
- Nuoria ja nuorisotyötä tuodaan esille myönteisessä valossa

Nuoret tuodaan esille viestinnässä myönteisellä tavalla, ja nuoruus elämänvaiheena nähdään arvokkaana. Nuorisopalvelut nostavat tulevalle talousarviokaudella esille nuoruuteen liittyviä teemoja ja järjestävät tilaisuuksia, joissa on mahdollisuus puhua nuoruuteen liittyvistä ilmiöistä. Nuorisotyö toimii verkostomaisesti myös valtakunnallisesti.

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2022	TPE2023	TA2024
Nuorisopalvelut			
Iltapäivätoiminta/asiakkaiden lkm, kunnan oma toiminta	121	135	140
Iltapäivätoiminta per käynti/e	6,8	7,2	7,2
Iltapäivätoiminta/avustukset e	186 660*	178 350	186 660
Iltapäivätoiminta/avustukset per lapsi e	702	668	700
Etsivän nuorisotyön asiakkaat	256	230	240
Monikkosali:			
Tilaisuuksien määrä	190	160	200
Kävijöiden määrä	18 882	25 000	30 000
Nuorten työllistäminen:			
Työllistettyjen määrä (palkkatuki/harjoittelijat)	11/89*	15/80	15/80

*Uusi tunnusluku, toteuma 2022

Liikunta- ja hyvinvointipalvelut

	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
Toimintatuotot	123 924	97 280	97 280	138 930	138 930	138 930
Toimintakulut	-848 119	-875 520	-882 884	-1 030 960	-1 036 160	-1 041 360
Toimintakate	-724 195	-778 240	-785 604	-892 030	-897 230	-902 430
Toimintakate/asukas	-16	-17	-17	-20	-20	-19
	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	2025	2026
HTV 1						
Yhteensä	7	7	6	7	7	7

Olenaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun TPE 2023-lukuihin)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Liikuntasalien käyttömaksut / työikäiset	27 000	
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Urheiluseurojen avustusten leikkaus (NUUKA)		21 800
	Hyte-avustusten leikkaus (NUUKA)		5 400
	Henkilöstökulut (koordinaattori kohtaamispaikka Suopolku)	46 000	
	Henkilöstömenot (palkankorotukset)	12 800	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Liikunta- ja hyvinvointipalveluissa tapahtuu jälleen toimintaympäristömuutos. Suopolun tupa, kunnan kohtaamispaikka Klaukkalassa, siirtyy liikunta- ja hyvinvointipalveluiden ja liikunta- ja hyvinvointipäällikön alaisuuteen vuoden 2024 alussa.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut vastaavat kuntalaisille tarjottavien monipuolisten, laadukkaiden, kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnalla tapahtuvien, ennaltaehkäisevien ohjatun liikunta- ja kursitoiminnan toteuttamisesta. Lisäksi liikuntapalvelut vastaavat urheiluseurojen avustamisesta, koulujen liikuntasalien vuorojen organisoinnista sekä yleisestä kuntalaisten liikuntamahdollisuuksien kehittämisestä mm. erillishankkeiden keinoin. Liikunta- ja hyvinvointipalvelut hallinnoivat myös Rajamäen kylätaltoa ja sen tilavaroja.

Liikuntapalveluiden keskeisin tehtävä on edistää kuntalaisten mahdollisuuksia liikunnan harjoittamiseen. Liikuntapalveluiden toimintaympäristönä toimivat monipuoliset kunnan sisä- ja ulkoliikuntapaikat, yhdistys- ja seurayhteistyö ja yksityinen sektori sekä kunnan monipuolinen luonto, jotka mahdollistavat kuntalaisille on monipuolisen liikunnan ja urheilun harrastamiseen.

Liikuntapalveluiden toiminnan painopistealueet

Liikuntapalveluiden pääpaino on ennaltaehkäisevässä ja toimintakykyä lisäävässä ohjatussa liikunnassa, joka tapahtuu kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnalla. Liikunnan suunnittelussa ja toteutuksessa tehdään tiivistä yhteistyötä kolmannen sektorin, yksityisten toimijoiden, Nurmijärvi opiston ja hyvinvointialueen kanssa. Toiminta on suunnattu ja kohdennettu terveytensä kannalta liian vähän liikkuville tai liikuntaa aloittaville kuntalaisille. Moniammatillisessa yhteistyössä pyritään kehittämään yhteisiä, kohdennettuja palveluketjuja niille, jotka eivät liikunta terveytensä kannalta riittävästi.

Toiminnan painopisteinä ovat:

- Hyte-yhteistyön kehittäminen kunnassa toimivien urheiluseurojen, yhdistyksien, yksityisten toimijoiden ja Nurmijärvi opiston kanssa
- Perheliikunta konseptin luominen lasten ja perheiden liikuttamiseksi yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja kohtaamispaikan kanssa
- Työikäisille kohdennettun matalan kynnyksen ja ennaltaehkäisevän liikuntapalveluiden edistäminen
- Ikäihmisten toimintakykyä ja yhteisöllisyyttä edistävien liikuntapalveluiden kehittäminen mm. Olohuone-hankkeen kanssa
- Liikunta- sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustuksien vaikuttavuuden arvioinnin kehittäminen

- Liikuntapaikkojen rakentamiseen ja kehittämiseen osallistuminen asiantuntija-

Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoinnin edistäminen –yksikkö vastaa kunnan hyvinvointityön koordinoinnista elinkaariajattelulla, kunnan hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman valmistelusta ja arvioinnista, hyvinvointia edistävästä yhdistyksille jaettavista avustuksista sekä verkostotyön koordinoinnista. Liikunta- ja hyvinvointipäällikkö toimii kunnan edustajana hyvinvoinnin edistämisen ohjausryhmässä sekä kunnan vanhus- ja vammaisneuvoston sihteerinä sekä vastaa seurakunnan ja kunnan välisestä yhteistyöstä. Kunta maksaa 50 % kunnan ja seurakunnan vapaaehtoistyön koordinaattorin palkasta sekä koulutuskustannuksista. Vuoden 2024 alusta hyvinvoinnin edistämisen yksiköstä koordinoidaan myös kunnan kohtaamispaikan toimintaa, jota toteutetaan moniammatillisessa yhteistyössä.

Toiminnan painopistealueet

Hyvinvoinnin edistäminen

- Kunnan monialaisen hyvinvointityön kehittäminen, etenkin ikääntyneet ja lapsiperheet huomioon.
- Toimivan, ennaltaehkäisevän ja yhdyspinnassa tapahtuvan yhteistyön vahvistaminen hyvinvointialueen kanssa.
- Lasten ja nuorten - sekä kunnan laajan hyvinvointikertomuksen sekä suunnitelman ja sen tavoitteiden, toimenpiteiden toteuttaminen, kuntastrategialähtöisesti, yhteistyössä kunnan johdon ja eri toimialojen kanssa.
- Vapaaehtoistyön koordinointi
- Vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston sihteeritehtävät
- Kunnan kohtaamispaikkatoiminnan (Suopolku) toiminnan kehittämis- ja koordinoititehtävät
- Kunnan hyte-yhdistysten toimintaympäristön ja yhteistyön mahdollistaminen

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2022	TPE2023	TA2024
Liikunta- ja hyvinvointipalvelut			
Ohjaustuntikertoja vuodessa	968	1 050	1 050
Ohjattujen ryhmien määrä	120	123	123
Myönnettyjä vuoroja liikuntasaleissa (tunnit)	20 735	20 202	20 202
Avustettavien liikuntaseurojen lukumäärä	35*	32	32
Avustettavien hyte-yhdistysten lukumäärä	28*	27	28

*Uusi tunnusluku, toteuma 2022